

STANOWISKO

KOALICJI KLIMATYCZNEJ W ZAKRESIE POLITYKI KLIMATYCZNEJ

dotyczące

XVIII Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych

w sprawie Zmian Klimatu w Ad-Dauha, w Katarze (COP18¹/CMP8²)

W dniach 26 listopada – 7 grudnia 2012 w Ad-Dauha, w Katarze odbywać się będzie kolejna konferencja Klimatyczna ONZ. Na COP18/CMP8 **muszą zostać podjęte decyzje o zwiększeniu bieżących celów redukcyjnych obowiązujących do 2020 roku, gdyż pierwszy okres rozliczeniowy Protokołu z Kioto obowiązuje tylko do końca 2012 r. Konieczne jest też stworzenie i przyjęcie zapisów określających konkretną ścieżkę dojścia do nowego sprawiedliwego, ambitnego i wiążącego porozumienia w 2015 roku.**

Nasza planeta daje nam coraz wyraźniejsze ostrzeżenia – od katastrofalnej suszy we wschodniej części kontynentu afrykańskiego i historycznej suszy w Stanach Zjednoczonych, przez powódzie w Brazylii i Chinach, po fale upałów i nasilenie gwałtownych zjawisk pogodowych w wielu miejscach na świecie, włącznie z Europą. Wszystkie te ostrzeżenia są ignorowane przez większość rządów, tak państw rozwiniętych, jak i rozwijających się, które wyraźnie nie są w stanie podjąć trudnych decyzji o szybkiej i głębokiej redukcji emisji. Ograniczanie się do ochrony lokalnych krótkoterminowych interesów, unikanie zobowiązań i przerzucanie się odpowiedzialnością powoduje, iż zmierzamy ku wzrostowi średniej temperatury globalnej o 3,5 do 4°C, co z bardzo wysokim prawdopodobieństwem oznacza globalną katastrofę klimatyczną³.

Uzgodnienia z COP17 w Durbanie dały politykom kolejną, choć nieco już spóźnioną, szansę na skierowanie światowej gospodarki na bardziej zrównoważoną, niskoemisyjną ścieżkę. Nie stać nas na jej zmarnowanie, bo może to być już ostatnia szansa na rozpoczęcie głębokich przemian. Tymczasem jest to szansa krótkotrwała i krucha – błędne decyzje lub brak decyzji na COP18/CMP8 może ją zaprzepaścić.

Polska ma ważną rolę do odegrania w tych rozmowach, gdyż nasz rząd blokuje zmianę stanowiska Unii Europejskiej, na bardziej ambitne – tj. z wyższymi celami i zakładające większą skuteczność w redukcji emisji. Jedną z głównych przyczyn takiej postawy ze strony

---

¹ COP - Conference of the Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change - Konferencja Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu

² CMP - the Conference of the Parties serving as the Meeting of the Parties to the Kyoto Protocol – Konferencja Stron będąca spotkaniem stron Protokołu z Kioto

³ "Turn Down the heat. Why a 4 degree centigrade warmer world must be avoided", Bank Światowy, 2012, http://climatechange.worldbank.org/sites/default/files/Turn_Down_the_heat_Why_a_4_degree_centrigrade_warmer_world_must_be_avoided.pdf

Polski jest niedostrzeganie w zdecydowanej polityce klimatycznej szansy na innowacyjny rozwój kraju. Oczekujemy, że polski rząd, aspirujący do organizacji COP-u w przyszłym roku w Polsce, wykaże się odwagą i wolą kompromisu do podjęcia jednego z najpoważniejszych współczesnych wyzwań – przeciwdziałaniu zmianom klimatu i ich skutkom.

Kluczowe kwestie do rozwiązania na COP18/CMP8

Drugi okres rozliczeniowy Protokołu z Kioto powinien rozpocząć się natychmiast po podjęciu ostatecznych decyzji na CMP8, dla wszystkich krajów objętych pierwszym okresem, włącznie z Australią i Nową Zelandią. Przyjęte zasady powinny obejmować:

- zakres celów redukcyjnych mieszczący się we wskazaniach raportu IPCC - od 25 do 40% w stosunku do roku bazowego 1990⁴;
- procedury umożliwiające podnoszenie celów w czasie trwania II okresu rozliczeniowego;
- ograniczenie nadwyżki jednostek przyznanej emisji, tzw. AAU-sów (Assigned Amount Unit) uwzględniając jednak dokonany wcześniej wysiłek państw w redukcji gazów cieplarnianych;
- poprawę skuteczności elastycznych mechanizmów – czystego rozwoju (Clean Development Mechanism) oraz wspólnych wdrożeń (Joint Implementation).

Problem **nadwyżki jednostek przyznanej emisji** z pierwszego okresu rozliczeniowego Protokołu Kioto⁵ podważa wiarygodność Unii Europejskiej (a także krajów z poza UE dysponujących nadwyżkami) w negocjacjach. Musi być rozwiązany, ponieważ brak rozwiązania tej kwestii jest poważnym zagrożeniem tak dla drugiego okresu rozliczeniowego Protokołu z Kioto, jak i dla przyszłego kompleksowego porozumienia.

Zbyt słabe cele redukcyjne w połączeniu z zastosowaniem dodatkowych mechanizmów osłabiających, grożą nadmiarem pozwoleń na emisję w II okresie rozliczeniowym. Po dodaniu do nich AAU-sów niewykorzystanych w pierwszym okresie cena uprawnień może spaść prawie do zera. Specjaliści oceniają, że system handlu emisjami, działający już teraz bardzo słabo w drugim okresie rozliczeniowym może całkowicie się załamać.

W ocenie Koalicji Klimatycznej Unia Europejska musi rozwiązać wewnętrzny problem ze stanowiskiem dot. AAU-sów, ponieważ osłabia on jej wiarygodność. Szczególnie w sytuacji, gdy Unia przekonuje państwa rozwijające się do przyjmowania własnych zobowiązań redukcyjnych.

Państwa dysponujące nadwyżkami, w tym Polska, mogą mieć dobrze uzasadnione powody, by ich bronić, a nawet wolę wykorzystania zysków ze sprzedaży AAU na właściwe cele, przyczyniające się do ograniczania emisji. To jednak nie zmienia faktu, iż sprzedaż jednostek może okazać się niemożliwa, gdy będzie ich na rynku za dużo. Nawet, gdyby się udało, to przy niskiej cenie, zyski będą znacząco mniejsze od zakładanych.

---

⁴ Scenariusz “25-40/2020” został zaproponowany w opublikowanym w 2007 roku raporcie “Fourth Assessment Report Working Group III report”

⁵ Nadwyżka oceniana jest na ponad 13 miliardów ton ekwiwalentu CO₂, ponad 1 000 razy wyższa niż przewidywane zapotrzebowanie zgodnie z nową niezależną analizą “Carry-over of AAUs from CP1 to CP2 – Future Implications for the Climate”, przygotowaną przez Thomson Reuters Point Carbon, wrzesień 2012. <http://bit.ly/AAUsurplusPointCarbon>

Utrzymaniu nadwyżek mocno sprzeciwiają się państwa rozwijające, twierdząc, że pozwalają one krajom rozwiniętym na faktyczne nie redukowanie własnych emisji. W takiej sytuacji państwa te nie czują powodu, by przyjmować jakiegokolwiek poważniejsze zobowiązania na siebie, a Unia Europejska nie będzie wystarczająco wiarygodna w swoich działaniach, by ich do tego przekonać.

W ocenie Koalicji Klimatycznej, jeżeli rezygnacja z nadwyżek uprawnień nie wchodzi w grę, to konieczne jest znalezienie takiego kompromisu, który ochroni system handlu emisjami oraz poprawi wiarygodność krajów zobowiązanych do redukcji emisji. Jednym z możliwych rozwiązań jest zgoda na wygaśnięcie nadwyżki z pierwszego okresu wraz z końcem drugiego okresu rozliczeniowego Protokołu. Nadwyżka byłaby przeniesiona na drugi okres, ale nie wolno byłoby nią handlować – w ten sposób skorzystać z niej mógłby tylko kraj, który nią dysponuje i nie dłużej niż do końca drugiego okresu. Innym rozwiązaniem byłoby przyjęcie zasady „jedna tona za dwie”, czyli zmniejszenie nadwyżek wszystkich stron o połowę.

Równie istotnym czynnikiem wpływającym na wiarygodność Unii Europejskiej jest nie zmieniający się od 2008 roku **cel redukcyjny** 20% redukcji emisji do 2020 roku w porównaniu z rokiem 1990. Pod koniec roku 2011 emisje UE były 17,5%⁶ poniżej poziomu z 1990, co czyni obecny cel Unii wyjątkowo słabym.

W ocenie Koalicji Klimatycznej cel UE na okres kolejny okres rozliczeniowy powinien być podniesiony co najmniej do 30%, optymalnie – do 40% do roku 2020. Inaczej słabe cele, w powiązaniu z nadwyżką AAU-sów, pozwolą krajom rozwiniętym na emisje bez ograniczeń, zgodnie ze scenariuszem BAU (business as usual). Na to z pewnością nie zgodzą się państwa rozwijające się, co może skutkować impasem w negocjacjach.

Jednocześnie wszystkie **państwa rozwinięte nie objęte Protokołem z Kioto** powinny okazać gotowość wzięcia odpowiedzialności za swój negatywny wpływ na klimat poprzez przyjęcie konkretnych zobowiązań redukcyjnych – policzalnych, z przejrzystymi zasadami i możliwych do porównania z działaniami sygnatariuszy Kioto – wzmacniając tym samym swoje wcześniejsze deklaracje, przedstawione np. w ramach dobrowolnych zobowiązań z Kopenhagi.

Wszystkie **państwa rozwijające się**, włącznie z Katarą, także powinny przedstawić swoje plany ograniczenia emisji. Te państwa rozwijające się, które potrzebują pomocy zewnętrznej do realizacji planów, powinny określić jej zakres.

Strony negocjacji powinny się zgodzić na to, by emisje najwyższy poziom osiągnęły między rokiem 2015 a 2017, a następnie zaczęły spadać – im później wypadnie ten „szczyt emisji” tym większe jest prawdopodobieństwo, że nie uda się zatrzymać wzrostu średniej temperatury globalnej na poziomie 2°C. Wg Międzynarodowej Agencji Energetycznej nie wydanie dzisiaj 1 USD oznacza konieczność wydania po roku 2020 4,3 USD, aby osiągnąć ten sam cel ograniczenia wzrostu globalnej temperatury do 2°C.

Zielony Fundusz Klimatyczny (Green Climate Fund), który ma pomóc państwom rozwijającym się w osiągnięciu wskazanych celów, czeka na środki z państw rozwiniętych. Na lata 2013-2015 potrzebnych jest przynajmniej 10-15 miliardów dolarów wkładu, by Fundusz mógł realizować swoje cele. Kraje rozwinięte muszą się zobowiązać do ich

---

⁶ “Approximated EU GHG inventory: early estimates for 2011”, Europejska Agencja Środowiskowa, /<http://www.eea.europa.eu/pressroom/publications/approximated-eu-ghg-inventory-2011/>

przekazania. Te zobowiązania powinny być połączone z deklaracją rozwijania innowacyjnych źródeł publicznego i prywatnego finansowania oraz zgodą na ocenianie, czy zadeklarowane i przekazywane środki są wystarczające do realizacji wyznaczonych celów. Potrzebna jest także zgoda na pierwszą ewaluację deklaracji finansowych państw rozwiniętych już w roku 2013.

Do listy zadań trzeba też dodać decyzje o rozpoczęciu pracy:

- Funduszu Klimatycznego (GCF),
- Komitetu Stałego przy Konferencji Stron wspierającego COP w zakresie mechanizmów finansowych Konwencji,
- rejestru Właściwych Krajowych Działań Redukcyjnych (NAMA),
- Komitetu Adaptacyjnego oraz Komitetu Technologicznego
- Centrum i Sieci Technologii Klimatycznych.

Niezbędne jest zagwarantowanie środków na rozpoczęcie pracy Funduszu Klimatycznego oraz Mechanizmu Technologicznego.

Zadania dla grupy roboczej ad hoc ds. platformy z Durbanu dotyczącej zwiększenia działań na rzecz ochrony klimatu (ADP, Ad Hoc Working Group on the Durban Platform for Enhanced Action)

Negocjatorzy powinni stworzyć szczegółowy plan prac nad kluczowymi elementami nowego porozumienia, rozłożony na lata negocjacji między 2012 a 2015, a następnie konsekwentnie go realizować. Na każdej konferencji klimatycznej, począwszy od COP18, powinny zapadać kolejne konkretne decyzje.

Podstawą tych prac muszą być zasady sprawiedliwości społecznej oraz wspólnej lecz zróżnicowanej odpowiedzialności. Cele powinny być znacząco bardziej ambitne, jeśli chcemy ograniczyć wzrost globalnej średniej temperatury na poziomie maksymalnie 2°C (jeśli nie 1,5°C).

Przy określaniu poziomu ambicji w obszarze redukcji emisji pod uwagę powinny zostać wzięte najnowsze wyniki badań naukowych zawartych w V raporcie Międzyrządowego Panelu ds. Zmian Klimatu (IPCC), którego upublicznienie jest planowane na rok 2014. Prace mają się także odnosić do rezultatów światowej rewizji realizacji polityki klimatycznej, która ma być przeprowadzona w latach 2013-2015. Strony negocjacji już na COP18 muszą zdecydować, ile i jakie obszary powinny być objęte rewizją oraz wyznaczyć silną instytucję, która będzie w stanie przeprowadzić ocenę w sposób niezależny, kompleksowy i kompetentny.

Koalicja Klimatyczna jest porozumieniem 22 organizacji pozarządowych. Jej misją jest wspólne działanie w celu zapobiegania wywołanym przez człowieka zmianom klimatu dla dobra ludzi i środowiska.

Fundacja AERIS Futuro, Fundacja ClientEarth Polska, Fundacja Efektywnego Wykorzystania Energii, Fundacja Ekologiczna Arka, Fundacja Ekologiczna Ziemi Legnickiej Zielona Akcja, Fundacja EkoRozwoju FER, Fundacja GAP Polska, Fundacja Greenpeace Polska, Fundacja Na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju, Instytut na rzecz Ekorozwoju, Liga Ochrony Przyrody, Polski Klub Ekologiczny Okręg Dolnośląski, Polski Klub Ekologiczny Okręg Górnośląski, Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki, Polski Klub Ekologiczny Okręg Świętokrzyski, Polski Klub Ekologiczny Okręg Wschodnio-Pomorski, Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-Unia, Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne Klub Gaja, Społeczny Instytut Ekologiczny, WWF Polska, Zielone Mazowsze, Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć.

Kontakt:

Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki, ul. Mazowiecka 11/16, 00-052 Warszawa
tel. +48 22 827 33 70, mail: pkeom.org@gmail.com, www.koalicjaklimatyczna.org